

توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ
امنیت داده ها و اطلاعات با بهره گیری از فناوری های
نوین اطلاعات و ارتباطات

چشم انداز نظام آماری کشور

نظامی یکپارچه، مورد اعتماد عموم مردم و
متخصصان، تاسیس کننده آمارهای رسمی با کیفیت در
بستر فناوری های مدرن و سرآمد در آسیا

میزان مطلوبیت آمارهای تولید شده نزد کاربران به عوامل مختلفی بستگی دارد. یکی از عوامل مهم مرتبط با میزان مطلوبیت تولیدات، زمان ارائه و چگونگی انتشار و اطلاع‌رسانی آن‌ها است. به همین منظور توسعه شبکه ملی آمار و مدیریت انتشار آمارهای رسمی جهت اطلاع‌رسانی جامع و مؤثر از جمله اهداف مرکز آمار ایران است که در قانون و نیز مأموریت این مرکز تصریح شده است. فعالیت‌های انجام شده در این خصوص عبارتند از:

توسعه پایگاه اطلاعات آماری کشور

پایگاه اطلاعات آماری کشور، پایگاه داده‌ای است در بستر شبکه ملی آمار ایران که به عنوان پنجره‌ای واحد، آمارهای رسمی کشور را با سطوح دسترسی معین در دسترس استفاده‌کنندگان قرار می‌دهد. پایگاه اطلاعات آماری در سال ۱۳۹۱ با در دسترس قرار دادن نتایج کلی و تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۰ راه‌اندازی شد و به تدریج نتایج سایر آمارگیری‌ها نیز بدان افزوده شد در سال ۱۳۹۶ نتایج کلی و تفصیلی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵ در قالب ۲۸۲۸ فایل اطلاعاتی شامل ۳۹۰۰۰ جدول در سطح کل کشور، استان، شهرستان، و به تفکیک ۷ موضوع (جمعیت، خانوار، مهاجرت، مسکن، زناشویی، تحصیلات و فعالیت) جهت استفاده کاربران در درگاه ملی آمار بارگذاری شد.

بازنگری طرح جامع فناوری اطلاعات و ارتباطات مرکز

در سازمان‌های امروزی که اغلب دارای ابعاد و ساختارهای پیچیده و از نظر فیزیکی توزیع شده هستند، تنها ذکر اینکه چه کارهایی باید توسط چه کسانی (شرح وظایف) انجام شود کافی نیست، بلکه فرایندها، داده‌ها، اهداف و نقش افرادی که در سازمان انجام وظیفه می‌کنند باید با اهداف و راهبردهای سازمان که در قالب برنامه‌ریزی راهبردی ارائه می‌شوند، همخوانی داشته باشد. چنین امری مستلزم آن است که سازمان دارای یک نقشه از تمام ابعاد خود باشد تا بتواند با استفاده از این نقشه، روابط بین ابعاد سازمان را درک نموده و در صورت نیاز به تغییرات، هماهنگ نماید. این نقشه از سازمان، که حاوی اطلاعات افراد، فرایندها، مکان‌ها و دیگر ابعاد و خصوصیات سازمان است، معماری سازمانی نامیده می‌شود. فعالیت‌های صورت گرفته در این خصوص در سال ۹۶ عبارتند از:

- بررسی "چارچوب معماری سازمانی در ایران"
- بررسی مناسب‌ترین روش اجرای معماری در سازمان؛
- برنامه‌ریزی انجام معماری و
- اجرای معماری.

توسعه و نگهداشت سیستم مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)^۱

نظام مدیریت امنیت اطلاعات در مرکز آمار ایران با هدف صیانت از دارایی‌های سازمان شامل داده‌ها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارها در مقابل هرگونه تهدید اعم از دسترسی غیرمجاز به اطلاعات، خطرات ناشی از محیط، خطرات ایجاد شده از سوی کاربران و ... است.

سه عنصر اساسی مدیریت امنیت اطلاعات عبارتند از:

- محرمانگی اطلاعات: اطمینان از اینکه فقط افراد مجاز به اطلاعات دسترسی دارند
 - یکپارچگی اطلاعات: اطمینان از صحت اطلاعات، جلوگیری از اعمال تغییرات روی داده‌ها
 - در دسترس بودن: اطمینان از اینکه کاربران مجاز در زمان‌های مورد نیاز به اطلاعات دسترسی دارند
- استقرار نظام مدیریت امنیت اطلاعات بر اساس استاندارد ایزو ۲۷۰۰۱، از سال ۱۳۹۰ آغاز شد و در ادامه فعالیت‌های سال‌های گذشته، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۶ انجام پذیرفت:

- انجام اقدامات لازم برای اخذ گواهینامه ملی نظام مدیریت امنیت اطلاعات
- تشکیل کارگروه استقرار به منظور استقرار روش‌های اجرایی
- بازنگری و اصلاح روش‌های پایه و اجرایی
- تعیین مسئولین استقرار روش‌های اجرایی و ابلاغ روش‌ها از طرف مدیر امنیت اطلاعات
- بروزرسانی سیستم مستندات ISMS
- مدیریت فرایندهای نظام مدیریت امنیت اطلاعات با سامانه ایمن‌یار برای ورود دارایی‌های اطلاعاتی، ارزش‌گذاری دارایی‌ها و ارزیابی ریسک

- انجام یک مرحله ممیزی داخلی برای شناسایی نقاط ضعف و مرتفع کردن آن‌ها تا زمان ممیزی اصلی
- آموزش نمایندگان دفاتر در حوزه سامانه ارزیابی ریسک سیستم مدیریت امنیت اطلاعات
- تدوین سند پایه شناسایی فضای سازمان، ذینفعان و انتظارات آن‌ها مطابق با الزامات بالادستی
- ادامه جلسات تشکیلات امنیت مرکز شامل شورای راهبردی امنیت، کمیته اجرایی، کارگروه‌های مدیریت تغییرات، پشتیبانی حوادث

و ممیزی امنیت اطلاعات

^۱ .Information Security Management System

توسعه و پشتیبانی زیرساخت نرم افزاری جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری (سیجاد)

سامانه یکپارچه جمع‌آوری الکترونیکی داده‌ها (سیجاد)، بستری مناسب جهت ارتقای سطح فناوری اطلاعات در مرکز به‌وجود آورده است. استفاده از ابزارهای الکترونیکی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به منظور جمع‌آوری داده‌ها و در اختیار داشتن ابزار نرم‌افزاری با یک الگوی جامع جهت جوابگویی به تمام طرح‌های متنوع و نیز سرشماری‌ها می‌باشد. مزایای این سامانه برای مرکز:

- عدم نیاز به مصرف کاغذ و چاپ انبوه پرسشنامه‌ها و استفاده از ابزار سخت‌افزاری تبلت به عنوان جایگزین پرسشنامه در طرح‌های مختلف
- حذف ابزارهای متعدد و پراکنده نرم‌افزاری مختلف و به‌کارگیری یک بستر نرم‌افزاری واحد
- ارتقای کیفیت داده‌ها و کاهش زمان انتشار نتایج

اهم فعالیت‌های مرکز آمار ایران در حوزه زیرساخت نرم افزاری جمع‌آوری داده‌های طرح‌های آماری در سال ۹۶ عبارتند از:

- توسعه و نگهداشت سیستم
- بررسی و تحلیل سیستم موجود

مدیریت اجرای سیاست‌های دولت الکترونیک در مرکز آمار ایران

در راستای اجرای آیین‌نامه توسعه خدمات الکترونیکی، مصوب شورای عالی اداری و ضوابط فنی اجرایی توسعه خدمات دولت الکترونیک، مصوب شورای فناوری اطلاعات، اقدامات زیر در سال ۱۳۹۶ توسط مرکز آمار ایران صورت گرفته است:

- مدیریت تالارهای گفتگوی طرح‌های آماری
- مدیریت سامانه دریافت پرسش، انتقاد، پیشنهاد و شکایت
- مدیریت کاربری سامانه دانا
- مدیریت سامانه پیامکی
- مدیریت سامانه ارتباط استانی
- توسعه فروشگاه اینترنتی
- تهیه شناسنامه خدمات مرکز آمار
- توسعه ارائه خدمات آماری از طریق گوشی‌های هوشمند

همچنین با توجه به این که یکی از برنامه‌های نقشه راه اصلاح نظام اداری، توسعه دولت الکترونیک و هوشمندسازی اداری است، برای پایش، سنجش و ارزیابی آن در دستگاه‌های دولتی، جایزه دولت الکترونیک توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور طراحی و برای اولین بار در سال ۱۳۹۶ اجرا شد. مرکز آمار ایران نیز در بخش تکلیفی جایزه مذکور شرکت نمود.